

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
Facultatea de Istorie și Filosofie

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ
A DEPARTAMENTULUI ISTORIA ROMÂNILOR, UNIVERSALĂ ȘI ARHEOLOGIE

IV
ediția

In memoriam Gheorghe Palade
(1950-2016)

PROGRAM

Chișinău 2017

Vineri, 28 aprilie 2017

Universitatea de Stat din Moldova
(Sala Senatului, blocul central)

Orele 9⁰⁰-9³⁰. Ședința de deschidere a sesiunii științifice

Orele 9³⁰-10³⁰. Ședința plenară

Ion NICULIȚĂ (Universitatea de Stat din Moldova)
Coeficientul de credibilitate în reconstituirea realităților istorice

Constantin STOENESCU (Universitatea din București, România)
Ce mai înțelegem astăzi prin expresia lui Iorga „Bizanț după Bizanț”? O analiză conceptuală

Orele 10³⁰-11⁰⁰. Pauză de cafea

Orele 11⁰⁰-13⁰⁰. Desfășurarea lucrărilor pe secții

Orele 13⁰⁰-14⁰⁰. Prânzul

Orele 14⁰⁰-16⁰⁰. Desfășurarea lucrărilor pe secții

Orele 16⁰⁰-17³⁰. In memoriam Gheorghe Palade

Orele 17³⁰-18⁰⁰. Lansare de carte (sala 530, blocul central)

Corneliu Ciucanu, *Dreapta național-creștină în Moldova, Basarabia și Bucovina. Documente*. Colecția „Românii în istoria universală. The Romanians in the world history (vol. 437), Iași: Tipo Moldova, 2016.

CNSAS, *Securitatea (1948-1989)*, vol. I, coordonatori Florian Banu și Liviu Țăranu, Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun, 2016.

Florian Banu, *De la SSI la SIE. O istorie a spionajului românesc în timpul regimului comunist (1948-1989)*, prefață de Mihai-Răzvan Ungureanu, București: Editura Corint, 2016.

Buletin informativ al Simpozionului Național *Rolul Mănăstirii Secu în viața religioasă a Țării Moldovei*, II, Piatra Neamț: Editura Cetatea Doamnei, 2016.

Prezentare: Silviu B. Moldovan

Ludmila Cojocar (editor). *Arhivele Memoriei. Recuperarea și valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar-comunist din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească. Memorii, documente, studii de caz*. Vol. I: *Cercetări realizate în localitățile din centrul Republicii Moldova*, tom I, Chișinău: Balacron, 2016.

Elena Postică (editor). *Arhivele Memoriei. Recuperarea și valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar-comunist din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească. Memorii, documente, studii de caz*. Vol. II: *Cercetări realizate în localitățile din sudul Republicii Moldova*, tom I, Chișinău: Balacron, 2016.

Lidia Pădureac (editor). *Arhivele Memoriei. Recuperarea și valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar-comunist din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească. Memorii, documente, studii de caz*. Vol. III: *Cercetări realizate în localitățile din nordul Republicii Moldova*, tom I, Chișinău: Balacron, 2016.

Prezentare: Ludmila Cojocar, Elena Postică și Lidia Pădureac.

Secția ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE ANTICĂ

(aud. 535, blocul central)

Orele 11⁰⁰-13⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Oleg LEVIȚKI, Aurel ZANOCI

Mariana VASILACHE-CUROȘU (Muzeul Național de Istorie a Moldovei)

Istoria unui muzeu dispărut: peregrinările colecțiilor arheologice prin târgul Chișinăului

Sergiu BODEAN (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM)

Locuirea eneolitică din bazinul râului Botna

Eugen MISTREANU (Muzeul Național de Istorie a Moldovei)

Note privind documentarea siturilor gumelnițiene (variantea Bolgrad) în spațiul pruto-nistrean

Ghenadie ȘÎRBU (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM), **Malgorzata RYBICKA** (Institutul de Arheologie al Universității din Rzeszów, Polonia), **Aleksandr DIACHENKO** (Institutul de Arheologie al ANȘU, Kiev, Ucraina), **Dariusz KRÓL** (Institutul de Arheologie al Universității din Rzeszów, Polonia)

Grupul Gordinești în contextul eneoliticului târziu din bazinul Nistrului Superior, Bugului de Nord și al Horynului

Vitalie BURLACU, **Ghenadie ȘÎRBU**, **Natalia PAȘENCIUC** (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM)

Inventarul litic din așezarea eneolitică târzie Gordinești II-*Stînca goală*

Victoria SURDU (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM)

Delimitări cronologice ale culturii Iamnaia în spațiul carpato-nistrean

Mariana ȘÎRBU (Muzeul Național de Istorie a Moldovei), **Stanislav ȚERNA** (Universitatea „Școala Antropologică Superioară”)

Stolniceni II – o nouă așezare cu „cenușare” descoperită în zona de nord a Republicii Moldova

Aurel ZANOCI (Universitatea de Stat din Moldova)

Topografia fortificațiilor hallstattiene timpurii din spațiul tiso-nistrean

Orele 14⁰⁰-16⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Octavian MUNTEANU, Andrei COROBCEAN

Oleg LEVIȚKI, **Livia ȘÎRBU** (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM)

Motive estice în complexul ceramic al așezării din prima epocă a fierului Trinca „Izvorul lui Luca”

Денис ТОПАЛ (Университет «Высшая антропологическая школа»)

Генезис клинкового оружия на западных рубежах Скифии. Трансильвания и Южные Карпаты

Andrian FORMANCIUC (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM)

Specificul și importanța unor obiecte de schimb în cadrul relațiilor comerciale dintre traci și colonizatorii greci (sec. VII-VI a. Chr.)

Andrei COROBCEAN (Universitatea de Stat din Moldova)

Problema abordării etnice a variației stilului artistic din spațiul balcano-carpato-pontic în secolele V-III a. Chr.

Octavian MUNTEANU (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”)

Noi descoperiri în vestul promontoriului Butuceni (campania anului 2016)

Sergiu POPOVICI (Agenția Națională Arheologică), **Ion CIOBANU** (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM)

Fortificația din perioada romană de la Etulia, UTA Găgăuzia (informație preliminară)

Mihaela IACOB, **Dorel PARASCHIV** (Institutul de Cercetări Eco-Muzeale *Gavrilă Simion* Tulcea, România)

Cercetări arheologice în situl (L)Ibida

Secția ISTORIE MEDIEVALĂ

(aud. 533, blocul central)

Orele 11⁰⁰-13⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Costică ASĂVOAIE, Ion EREMIA

Victoria COJOCARU (Universitatea de Stat din Moldova)

„Trădare și pedeapsă” în Moldova secolelor XIV-XVI

Emil DRAGNEV (Universitatea de Stat din Moldova)

„Teoria sfinților” în naosurile bisericilor din Moldova secolelor XV-XVI

Sergiu CHIOSA (Universitatea de Stat din Moldova)

Observații asupra consacării ctitoriilor lui Ștefan cel Mare

Ion EREMIA (Universitatea de Stat din Moldova)

Despre capitulațiile Imperiului Otoman cu Polonia și Rusia în secolul al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea

Aurel NICODEI (Inspectoratul Școlar Vrancea, România)

Construcții religioase la Curbura Carpaților, secolele XVII-XVIII

Costică ASĂVOAIE, **Cosmin NIȚĂ** (Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași, România)

Parcursurile unui Proiect istoriografic

Anatolie BAJORA (Universitatea Shanghai, China)

Religia la găgăuzi de-a lungul timpului

Orele 14⁰⁰-16⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Eugen CERNENCHI, Alina FELEA

Ion GUMENĂI (Universitatea de Stat din Moldova)

Disputele funciare dintre mănăstirile din nordul Moldovei, reflectate în opera lui Andronic Popovici „Istoria sfintelor mănăstiri Neamț și Secu”

Eugen CERNENCHI (Institutul de Istorie, AȘM)

Doi „diplomați de carieră” din secolul al XVI-lea – Avram din Bănila și Nicolae Burlă

Olesea BALACAN (Universitatea de Stat din Moldova)

Ciclul Pătimirilor și a Învierii din naosurile bisericilor din epoca lui Petru Rareș

Alina FELEA (Institutul de Istorie, AȘM)

Considerații asupra istoriei familiei în Țara Moldovei: violența fizică (sec. XVII - înc. sec. al XIX-lea)

Costică ASĂVOAIE, Adriana MIRON, Cosmin NIȚĂ (Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași, România)

Începuturile unei restaurări. Cercetarea istorică și arheologică a bisericii „Sf. Atanasie și Chiril” din municipiul Iași

Igor BERCU (Universitatea de Stat din Moldova)

„Raialele” Țării Moldovei în contextul războaielor ruso-austro-otomane din a doua jumătate al secolului XVIII-lea

Secția ISTORIE MODERNĂ

(aud. 421, blocul central)

Orele 11⁰⁰-13⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Brîndușa MUNTEANU, Igor CHIOSA

Igor CHIOSA (Universitatea de Stat din Moldova)

Organele de poliție în Basarabia între 1812-1828: Cadrul legal și principalele direcții de activitate

Valentin TOMULEȚ (Universitatea de Stat din Moldova)

Onomastica românească din ținutul Hotin potrivit statisticii din 1821

Иван ДУМИНИКА (Институт культурного наследия, АНМ)

К вопросу о болгарских священнослужителях, переселенцев в Бессарабию в 1830 г

Brîndușa MUNTEANU (Muzeul Unirii, Iași, România)

Zestrea în Moldova regulamentară

Andrei EMILCIUC (Institutul de Istorie, AȘM)

Procurile negustorești ca sursă de studiere a practicilor comerciale în Basarabia (1830-1853)

Eugen-Tudor SCLIFOS (Institutul de Istorie, AȘM)

Sardinia și cheștiunea sudului Basarabiei (1856)

Orele 14⁰⁰-16⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Liliana CONDRATICOVA, Ilie GULICA

Angela BAXAN (Universitatea de Stat din Moldova)

Aspecte privind administrația provincială țaristă, birocrăția și corupția administrativă în lucrarea lui Anatole Leroy-Beaulieu *L'Empire des tsars et les Russes* (1881-1889)

Cristina GHERASIM (Universitatea de Stat din Moldova)

Acțiunile de binefacere – element al modelelor mondene și cotidiene specifice mediului nobiliar din Basarabia în secolul al XIX-lea

Liliana CONDRATICOVA (Institutul Patrimoniului Cultural, AȘM)

Piese de feronerie lucrate la turnătoria lui S. Serbov

Petru GOLBAN (Universitatea de Stat din Moldova)

Calitatea corpului didactic în cadrul școlilor agricole din Basarabia

Ilie GULICA (JURNAL de Chișinău)

Considerații privind evoluția învățământului secundar în Basarabia (a doua jumătate a secolului XIX - începutul secolului XX)

Silvia SCUTARU (Liceul teoretic „N. Iorga”, Chișinău)

Tezele istoriografice sovietice și contemporane cu privire la evoluția bisericii basarabene la răscrucea secolelor XIX-XX

Secția ISTORIE CONTEMPORANĂ (I)

(aud. 520, blocul central)

Orele 11⁰⁰-13⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Corneliu CIUCANU, Iurii SEMENIUC

Corneliu CIUCANU (Centrul de Istorie și Civilizație Europeană, Filiala Iași a Academiei Române, România)

Iașii la 1917 și pericolul bolșevic

Alexandru GHEȚAN (Universitatea de Stat din Moldova)

Reorganizarea sistemului medico-sanitar din Basarabia anilor 1918-1919

Iurii SEMENIUC (Universitatea de Stat din Moldova)

Reforma agrară din 1921 în Basarabia pentru uzul elevilor

Bogdan MINEA (Institutul de Arheologie Iași, România)

Un așezământ de cultură din perioada interbelică – Ateneul Tătărași

Carmen CIORNEA (Universitatea „Ovidius”, Constanța, România)

Aseceristul Sandu Tudor între etnocentrism și universalism

Vasile FILAT (Universitatea de Stat din Moldova)

Cercurile de tineret ale Bisericii Baptiste din Basarabia

Vasile CREȚU (Universitatea de Stat din Tiraspol)

Construcția localurilor de școală secundară în Basarabia interbelică

Silvia GROSSU (Universitatea de Stat din Moldova)
Valențe identitare în activitatea publicistică a Mitropolitului Gurie al Basarabiei

Secția ISTORIE CONTEMPORANĂ (II)
(aud. 530, blocul central)

Orele 11⁰⁰-13⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Daniel LAZAR, Liliana ROTARU

Dan RADU (Universitatea de Stat din Moldova)
Un an de activitate a administrației românești în orașul Odesa

Ludmila D. COJOCARU (Universitatea de Stat din Moldova)
Impactul politicilor represive de sovietizare în rândul persoanelor minore din RSS Moldovenească (1940-1941, 1944-1953): considerații asupra unei probleme de cercetare

Liliana ROTARU (Universitatea de Stat din Moldova)
„Foștii” angajați în sistemul de învățământ superior din RSS Moldovenească după 1944

Daniel LAZAR (Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, România)
Refugiații iugoslavi din România: exilați politici sau „agenții lui Tito”? (1948-1952)

Lidia PĂDUREAC (Universitatea „Alec Russo” din Bălți)
Foamea în deportare: mărturii ale supraviețuitorilor basarabeni și bucovineni

Cristina PREUTU (Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, România)
Lectori și propagandiști în regimul comunist din România: între profesionalizare și profesionalism

Andreea TUZU (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București, România)
Recuperări istorice. Personalități și acțiuni ale exilului românesc postbelic promovate ale cauzei Basarabiei (1949-1989)

Orele 14⁰⁰-16⁰⁰. Comunicări

Moderatori – Paul NISTOR, Ion Valer XENOFONTOV

Rodion RUSNAC (Universitatea de Stat din Moldova)
Modul socialist de viață în colhoz. Repere istoriografice

Paul NISTOR (Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” Iași, România)
Politica de personal a MAE către Legația RPR din Washington, în timpul Războiului Rece (1960-1961)

Silviu B. MOLDOVAN (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, București, România)
Stalinismul între flux și reflux: impactul anului 1968 asupra României

Cristiana-Maria ASĂVOAIE (Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, România)

Didactica istoriei și preeminența hermeneutică a întrebării

Constantin VICĂ (Universitatea din București, România)

Războiul digital al scrierii (hiper)istoriei. Fapte brute, neutralitate axiologică și identitate culturală @ Wikipedia

Ilie GÎRNET (Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul)

Colaborarea interparlamentară dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (27 august 1991 - 27 iunie 2014)

Ion Valer XENOFONTOV (Universitatea de Stat din Moldova)

Atribute și exponate în muzeul privat al familiei Juravschi

MASĂ-ROTUNDĂ

„Probleme ale filosofiei și antropologiei contemporane”

(aud. 511, blocul central)

Orele 11⁰⁰-13⁰⁰

Participanți:

Constantin STOENESCU (Universitatea din București, România)

Viorel CERNICA (Universitatea din București, România)

Sorin COSTREIE (Universitatea din București, România)

Laurențiu GHEORGHE (Universitatea din București, România)

Lilian CIACHIR (Universitatea din București, România)

Carmen Viviana CIACHIR (Universitatea din București, România)

Constantin VICĂ (Universitatea din București, România)

Ecaterina MATEI (Universitatea din București, România)

Mihai MATEI (Universitatea din București, România)

Eudochia SAHARNEANU (Universitatea de Stat din Moldova)

Vasile ȚAPOC (Universitatea de Stat din Moldova)

Dumitru CĂLDARE (Universitatea de Stat din Moldova)

Svetlana COANDĂ (Universitatea de Stat din Moldova)

Anghelina SUCEVEANU (Universitatea de Stat din Moldova)

Eugenia BOGATU (Universitatea de Stat din Moldova)

Dumitru DODUL (Universitatea de Stat din Moldova)

Angela POPA (Universitatea de Stat din Moldova)

Sorin SCUTELNIC (Universitatea de Stat din Moldova)

Alexandru LUPUSOR (Universitatea de Stat din Moldova)

Tatiana MĂRGĂRINT (Universitatea de Stat din Moldova)

Victoria VRABIE (Universitatea de Stat din Moldova)

IN MEMORIAM GHEORGHE PALADE

(aud. 530, blocul central)

Orele 16⁰⁰-17³⁰

Moderatori – Ion AGRIGOROAIEI, Valentin ARAPU

Ion AGRIGOROAIEI (Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, România)

Profesorul dr. Gheorghe Palade și procesul integrării Basarabiei în România întregită

Anatol PETRENCU (Universitatea de Stat din Moldova)
Gheorghe Palade – istoric al perioadei interbelice românești

Valentin ARAPU (Universitatea de Stat din Moldova)
Gheorghe Palade: radiografia unei bibliografii realizate prin cercetare și lupta pentru emancipare națională

Vladimir POTLOG (Universitatea de Stat din Moldova)
Gheorghe Palade (1950-2016): istoric și om al cetății

Nicolae CIUBOTARU (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”)
Gheorghe Palade – pedagog, istoric, profesor

Dumitru SÎRGHI (Universitatea de Stat din Moldova)
Gheorghe Palade – profesorul, cercetătorul și omul cetății

Silvia GROSSU (Universitatea de Stat din Moldova)
Gheorghe Palade: mesajul constant de încurajare a tinerilor cercetători de istoria presei naționale

Valentina BUTNARU (Societatea Limba Noastră cea Română)
Gheorghe Palade: „Eu țin la folosul națiunii, nu la fala mea”

Elena MURARU (Universitatea de Stat din Moldova)
Vocația de dascăl universitar a profesorului Gheorghe Palade